

**การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2**
**TEACHER PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT AND SCHOOLS EFFECTIVENESS
UNDER RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

กนกพรรณ ทองคำ, ธัญศญา ธรรมโสภณ

Kanokpan Thongcome, Thansaya Thassopon

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Program, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6533100256@bkkthon.ac.th

Received: May,20 2024

Revised: May,7 2025

Accepted: June,23 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครู จำนวน 1,597 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซ์และมอร์แกน และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบ ว่า (1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู, การบริหารจัดการศึกษา, ประสิทธิภาพโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2

Abstract

The objective of this research were : (1) to study the level of teacher participation in school administration of schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 ; (2) to study the level of schools effectiveness under Ratchaburi Primary Area Office. and (3) study the relationship

between teacher participation in education management and schools effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2.

The research is exploratory research. The population is teachers. The sample included 310 teachers under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, with the sample size determined from Krejcie & Morgan's table and obtained by simple random sampling method. The instrument used in the research was a five-point rating scale questionnaire, the statistics used for data analyze, were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and correlation coefficient.

The results showed that: (1) the teacher participation in education management and schools effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall and in each aspect was at a high level; (2) the school effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level; and (3) the relationship between teacher participation in educational management and schools effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, had a high positive correlation at statistically significantly of the 01.

Keywords: Teacher Participation, Education Management, Schools Effectiveness, Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การศึกษาถือได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนซึ่งถือเป็นรากฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น โดยการจัดการศึกษาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเป็นเป้าหมายสำคัญที่นักการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญถึงครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะนำพาเด็กไปสู่เป้าหมายการศึกษาได้อย่างสัมฤทธิ์ผล เพราะการศึกษานั้นไม่ได้เป็นเรื่องเฉพาะแค่ของสถานศึกษาและผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการเท่านั้น โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้กำหนดให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในทุกระดับจะต้องเปิดโอกาสให้ครู ประชาชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะเมื่อครูได้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ก็ย่อมที่จะเป็นแรงผลักดันช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของชุมชน เป็นเหตุผลให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชนและส่งผลให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในหลายด้าน ก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อทั้งโรงเรียนและชุมชนโดยรอบไปพร้อมกัน อย่างนั้นแล้วการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยสถานศึกษาอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับผู้เรียนมากที่สุด

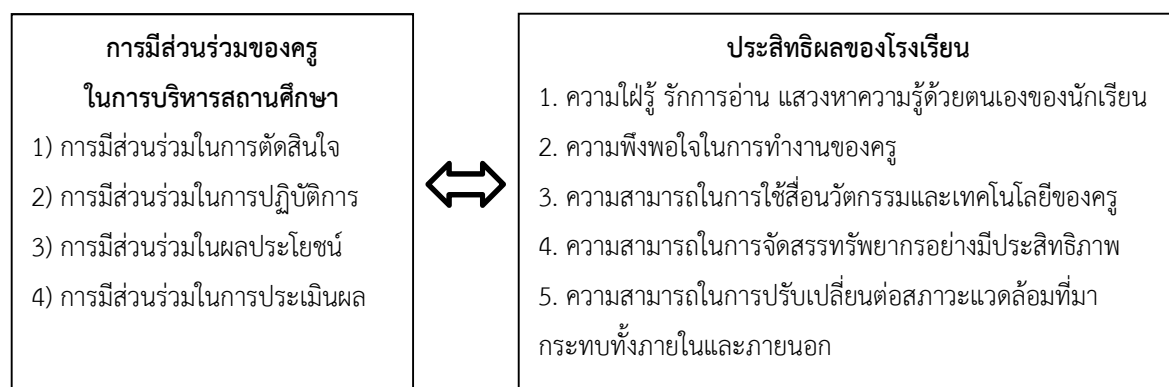
ซึ่งพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยถือเป็นหนึ่งในกลุ่มของเขตพื้นที่ที่มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนในต่ำกว่ามาตรฐานและเมื่อมีการเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนแล้วนั้นในระดับเขตและระดับประเทศ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของครูว่าอยู่ในระดับไหน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนหรือไม่ เพื่อที่จะทราบผลการศึกษาที่จะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะใช้การบริหารจัดการศึกษาและการ

จัดให้ครูได้มาเป็นส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยทำการศึกษาลงตามแนวคิดทฤษฎีของซึ่งผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1981) ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของ ฮอยและเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson, 1985) มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม กระทั่งภายในและภายนอก

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 310 คน

เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยครูเป็นผู้ตอบ ดังนี้

เครื่องมือแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.9 และเพศชาย ร้อยละ 38.1 ช่วงอายุที่มีจำนวนมากที่สุดคือ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.8 รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปี ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 8.1 และช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 1.0 ระดับการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ประกาศนียบัตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือ ปริญญาตรี ร้อยละ 31.4 ปริญญาโท ร้อยละ 2.6 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.3 และสูงกว่าปริญญาโท ร้อยละ 0.3 วิทยฐานะของครูที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ครูชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ ครู ร้อยละ 36.6 อื่น ๆ ร้อยละ 6.8 ครูชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 6.1 และครูเชี่ยวชาญ ร้อยละ 2.3 และส่วนของประสบการณ์ในการทำงานที่มีจำนวนมากที่สุดคือประสบการณ์ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาคือประสบการณ์ 1-5 ปี ร้อยละ 15.2 ประสบการณ์ 11-15 ปี ร้อยละ 5.5 และประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขณะดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนงานของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.12$) รองลงมาคือ ครูทุกคนในโรงเรียนมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้โรงเรียน มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ($\bar{X}=4.07$) และท้ายสุดครูมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการระดม

ความคิด อภิปราย แสดงความคิดเห็นในวิธีการดำเนินโครงการ งาน และกิจกรรมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.88$)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือสถานศึกษาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานกับครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.10$) และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.61$)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในทุกข้อมีผลการสำรวจในระดับที่เท่ากัน ดังนี้ ทีมงานคณะครูและบุคลากรได้รับคำยกย่องชมเชยจากผู้บริหาร ตามผลสำเร็จที่เกิดขึ้น จากการร่วมมือ ร่วมแรงกันทำงานเป็นทีมของคณะครูและบุคลากร ($\bar{X} = 3.92$) ผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการร่วมมือ ร่วมแรงกันทำงาน ซึ่งเป็นผลสำเร็จโดยรวมของสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.92$) ครูได้รับสวัสดิการ หรือได้รับค่าตอบแทนจากการร่วมมือกันปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.92$) ครูยอมรับข้อผิดพลาด ข้อตำหนิ ข้อเสนอแนะ ในผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและพร้อมช่วยกันแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.92$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการเสริมแรงให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.92$)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับสูงสุดเท่ากันได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ขณะกำลังดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.93$) สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ผลการประเมินโครงการ กิจกรรม ให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการดำเนินงานในโอกาสต่อไป ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินผล การดำเนินงานโครงการ กิจกรรม ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.92$) ครูมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ภายหลังจากการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว ($\bar{X} = 3.92$) และ ครูมีส่วนร่วมวิเคราะห์และประเมินผลงาน โครงการ และกิจกรรมของ สถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุง พัฒนาในการดำเนินงานครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.87$)

3. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเข้าร่วมแข่งขัน ประกวด กิจกรรมทางวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนและความรู้ทั่ว ๆ ไปด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.00$) และผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยม 12 ประการ ตามที่หลักสูตรกำหนด มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.93$)

3.2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูรู้สึกมีความสุขผูกพันกับหน่วยงาน และมีความภูมิใจในความสำเร็จของงานที่

คนทำ ($\bar{X}=4.08$) รองลงมาคือ ครูรู้สึกว่าคุณมีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการทำงาน ($\bar{X}=4.01$) และครูยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมาย แม้ไม่ใช่งานที่ตนเองถนัด มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X}=3.79$)

3.3 ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูได้มีการสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ($\bar{X}=4.14$) รองลงมาคือ ในการจัดการเรียนการสอน ครูได้มีการกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสืบค้นข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ($\bar{X}=3.97$) และมีการสนับสนุนให้มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.85$)

3.4 พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารจัดการอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในการจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.93$) รองลงมา ผู้บริหารได้จัดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาวางแผนรณรงค์ ส่งเสริมการระดมทุนการศึกษาและทุนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.90$) สถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและ เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X}=3.90$) สถานศึกษาได้รับงบประมาณพร้อมใช้ให้กับทุกฝ่ายงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X}=3.90$) และ ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอนและสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.85$)

3.5 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) รองลงมาผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้ร่วมกันพิจารณายอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความรวดเร็ว ของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ($\bar{X}=3.89$) ผู้บริหารและครูทุกฝ่ายงาน มีส่วนร่วม ในการวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.89$) และสถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ มีการปรับตัวก้าวหน้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.77$)

4. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมกับการประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r=.916$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการที่ผลักดันให้ครูทุกท่านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในด้านการมีส่วนร่วมใน

การตัดสินใจ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจเป็นการให้ความสำคัญกับการประชุม ร่วมตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหารให้ครูเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางโรงเรียน วางแผน ดำเนินงานตามคามสมัครใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การให้ความร่วมมือในการประเมินผลโรงเรียนรวมถึงผู้เรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะการลงมือของครูยังไม่เต็มที่กับการร่วมกันจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2560) ได้ทำการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านเช่นเดียวกัน และยังพบว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ สิทธิชัย อุดทาสา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 364 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในด้านบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้

เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า (1)ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อระดมความคิดที่จำเป็นในการพัฒนาองค์กร (2) ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย จัดทำและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ไปพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ (4)ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอบข่ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นแบบชัดเจน โปร่งใส

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบไปด้วยประสิทธิภาพด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ในด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน อาจเป็นเพราะครูเป็นแรงสำคัญในการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความรู้ใฝ่เรียนใฝ่เรียนเป็นอย่างดี ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ผู้บริหารให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความสนับสนุนในการใช้สื่อ อบรมแก่ครูผู้สอน ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ครูเข้ามา มีบทบาทช่วยในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอาจเป็นเพราะการเข้าถึงองค์ความรู้ยังไม่มากพอ ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ รากเงิน สุเทพ เมย์ไธสง และ กุศล ศรีสารคาม (2560) ได้

ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพบว่าเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทสำคัญในการกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดระบบการบริหารที่ต้องกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติของบุคลากรภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของของสถานศึกษา นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับสูงหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากจะมีทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ จึงทำให้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียนมากกว่าและส่งผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ตัวแปรทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพลิน ทิพย์กรรณ (2558) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารจัดการศึกษาในการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม ร่วมกับผู้บริหารทุกครั้ง การถามถึงความคิดเห็น

1.2 การบริหารจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนทุกแห่ง โดยให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเป็นเจ้าของ ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ทั้งทางด้านทรัพยากร

1.3 การบริหารจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรส่งเสริมในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมการศึกษาที่เน้นความร่วมมือ และ ไปจนถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนในการวิเคราะห์ การแก้ไข และการป้องกันปัญหา

1.4 การบริหารจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ควรส่งเสริมสร้างศักยภาพ อย่างเหมาะสม และอย่างยุติธรรม และควรส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินผลการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนในการกำหนดเกณฑ์ วิธีการ และผู้ประเมินผล อย่างเป็นระเบียบ

1.5 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ควรส่งเสริมให้บุคลากรครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สร้างแรงจูงใจในความรู้ที่อยู่ตลอดเวลา

1.6 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ควรส่งเสริมแรงใจในการทำงานให้กำลังใจในการทำงานเพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น

1.7 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา และสนับสนุนการอบรมด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี

1.8 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมการอบรมด้านงบประมาณ การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ

1.9 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ควรส่งเสริมให้ครูการพัฒนาการฝึกอบรม ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน กับผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ซึ่งเห็นควรให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูให้มีการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความรู้ รักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมากขึ้น และควรส่งเสริมและสนับสนุนการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษาระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ หรือในประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพที่หลากหลาย และเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลวิจัย

2.2 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษา และประสิทธิภาพของโรงเรียน อาทิเช่น ลักษณะของโรงเรียน ลักษณะของครู ลักษณะของนักเรียน ลักษณะของผู้บริหาร ลักษณะของผู้ปกครอง และลักษณะของสังคม ซึ่งจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และแสดงให้เห็นข้อมูลเชิงลึกของผลวิจัยที่มากขึ้น

2.3 ผลกระทบของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในระยะยาว โดยใช้วิธีการติดตามผล จะช่วยให้เห็นผลลัพธ์ที่ยาวนาน และเพิ่มความมีนัยสำคัญของผลวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา สุขสมัย และประสพชัย พสุนนท์. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.วารสารธุรกิจปริทัศน์, 7(2), 9-25.

- กรองกาญจน์ เชิญชัยวิชากุล. (2550). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์.วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.**
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา เอียดสุข. (2560). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โรงเรียนเขาชัยสน อำเภอลำดวน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**
- จรรุวรรณ รากเงิน, สุเทพ เมยไธสง และ กุศล ศรีสารคาม. (2560). **การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด, วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬารราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 6(2), 174-186.**
- ชนมธิดา ยาแก้ว และคณะ. (2560). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.**
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- นวิยา วาจาสัตย์. (2556). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอลำตาบาก จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- นันทิยา ศรีหลิ่ง. (2553). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยอีสาน.**
- ประพันธ์ สุริหาร. (2547). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง หลักและระบบการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- ประยูร กุลประจวบ. (2560). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านห้วยแย้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.**
- ประเวศ วะสี. (2539). **ปฏิรูปการศึกษาไทย : ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์และมาตรฐาน. วารสารข้าราชการครู. 16(4). 32-35**
- เพ็ญศรี ไชยสลิ. (2559). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยโรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1), 299-313.**
- วิวรรณ สารกิจปรีชา. (2554). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- วิสุดา แคนลาด และพาที เกศชนากกร. (2566). **การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วารสารนวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย, 5(5), 1103-1114.**

- ศราวุธ กลางหล้า. (2548). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่ใช่คณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์:มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ศิริบังษ เจริญทอง. (2557). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2548). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สิทธิชัย อุตทาสา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. *Journal of MCU Buddhapanya*, 5(3), 28-40.
- สุรินทร์ บุญพัฒนาภรณ์. (2560). **จากผลการประเมิน PISA สู่บทบาทผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้**. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 7(1), 18-29.
- สุภัทจิรา วงษ์มาดิษฐ์. (2559). **ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์:มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาวดี ใจภักดี และอัจฉรา วัฒนารงค์. (2563). **การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. *Journal for Social Sciences Research*, 11(2), 16-34.
- Catsambis Sophia. (2001). **Expanding Knowledge Of Parental Involvement In Secondary Education Effects on High School Academic Success**. (Queens College, CUNY)
- Claudia Galindo. (2012). **Early Childhood Research Quarterly**. *Early Childhood Research Quarterly*, 27 (2012), 90-103
- Dwi Wulandary & Herlisa. (2017). **Parent Involvement In Schooling Processes : A Case Study In An Aceh School**. (Master's thesis, University of Tampere)
- Epstein, J. L. (1995). **School/ family/ community partnerships: Caring for the children we share**. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-712.
- Hinkle, D.E. (1998). **Applied Statistics for the Behavioral Sciences**. Houghton Mifflin.
- Jane L. Rahman. (2001). **The Effects of Parent Involvement on Student Success**. (Master's thesis, University of Wisconsin-Stout)
- Penelope Odum Herrell. (2011). **Parental Involvement: Parent Perceptions and Teacher Perceptions**. (Doctor's thesis, East Tennessee State University)